

Ю. І. Молодша

Білібін Іван Якович

БІЛІБІН Іван Якович (Билибин Иван Яковлевич; 04(16). 08. 1876, с. Тарховка, повл. С.-Петербурга, Росія – 07. 02. 1942, Ленінград, нині С.-Петербург) – російський живописець, графік і декоратор. Вчитель і меценат *Г. Нарбута*. Доктор мистецтвознавства (1939), професор (1939). Навч. у Рисув. школі Товариства заохочення мистецтв (1895–98), у школі А. Ажбе у Мюнхені (1898), у школі княгині М. Тенішевої (1898–1900), був вільним слухачем АМ у С.-Петербурзі (1900–04). Закін. юрид. факультет С.-Петербур. університету (1900). Від 1916 – голова комітету товариства художників «Мир искусств». 1905–06 малював для сатир. журналів «Жупел» і «Адская почта». Ілюстрував «Сказку о царе Салтане» і «Сказку о Золотом петушке» О. Пушкіна, «Сказки» О. Рославлева та ін. 1904 вперше звернувся до сценографії. Серед вистав, оформл. Б., – опери М. Римського-Корсакова «Снігуронька» (1904, Нац. театр у Празі), «Золотий півник» (1908–09, Оперний театр С. Зиміна в Москві), «Садко» (1914, Театр Нар. дому в С.-Петербурзі), балет І. Стравинського «Жар-птиця» (1931, Театр «Колон» у Буенос-Айресі) та ін. 1907–17 – викладав у Рисув. школі Товариства заохочення мистецтв. 1917 переїхав до свого маєтку в Криму, де працював у Комісії з охорони худож. скарбів, брав участь в організації Ялтин. виставки «Мистецтво в Криму» (1918). Під час воєн. дій 1918–20 малював плакати для денікін. видавництва «Осваг» у Ростові-на-Дону. 1919 переїхав у Новоросійськ, 1920 емігрував до Єгипту. Мешкав у Каїрі, створив декор. панно «Борис і Гліб на кораблі», «Плач Ярославни» (обидва – 1922), «Вершник» (1923), «Східний танок», «Перська княжна» (обидва – 1924) та ін. Від 1925 жив у Парижі, де ілюстрував збірники рос., франц. і нім. казок, виконав серію картин на сюжети араб. казок для дит. установ. 1936 повернувся до СРСР. Був проф. Всерос. АМ у Ленінграді.

Продовжував роботу в царині книжк. графіки. Під час подорожей по Україні (1938) та Криму (1939–40) виконав низку акварел. пейзажів. Персон. виставки в Александрії (1924), Празі (1927), Амстердамі (1929). У Ленінграді, Москві, Києві й Таллінні 1952–53 експонувалася перша в СРСР персон. виставка Б. Твори зберігаються в Київ. музеї рос. мистецтва, Всерос. музеї О. Пушкіна, Музеї театр. та муз. мистецтва в С.-Петербурзі, Театр. музеї ім. О. Бахрушина в Москві, Музеї Вікторії та Альберта в Лондоні.

Рекомендована література

1. Липович И. Н. Иван Яковлевич Билибин. Ленинград, 1966;
2. Иван Яковлевич Билибин. Статьи. Письма. Воспоминания о художнике. Ленинград, 1970;
3. Голынец С. В. Иван Билибин. Ленинград, 1988.

Бібліографічний опис:

Білібін Іван Якович / Ю. І. Молодша // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-40107>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).